

Ympäristönsuojelumääräysehdotus, lausunnot ja muistutukset ja vastine

Lausunnot

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 24.3.2023

Lausunnossa korostetaan paikallisiin olosuhteisiin perustuvien ympäristönsuojelumääräysten merkitystä ympäristön pilaantumisen ehkäisemisessä. Määräysten laatimisessa on tarpeen kiinnittää huomiota määräysten selkeyteen ja valvottavuuteen. Ne eivät voi olla ristiriidassa ympäristönsuojelulain eivätkä sen perusteella annettujen säädösten kanssa. Määräysten sisällön on hyvä olla alueellisesti mm. naapurikuntien kanssa kohtuullisen yhtenäinen, ellei paikallisten olosuhteiden merkitys ole kunnalle erityinen ja edellytä sen vuoksi kuntakohtaista huomioon ottamista määräyksillä.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan puhdistettujakaan jätevesiä ei pitäisi imeyttää maaperään pohjavesialueella tai Päijänne-tunnelin suojavaikykkeellä. Lumen vastaanottoaikoja koskevassa pykälässä kielto tulisi kohdistaa sekä 1- että 2-luokan pohjavesialueeseen (tai ei kumpaankaan), sillä pohjavesialueet ovat geologisilta ominaisuuksiltaan vedenhankinnan kannalta saman arvoisia.

Yöaikainen melu on aina erityisen häiritsevää ja toimintoja tulisi tehdä ainoastaan meluilmoituksella. ELY-keskus pitääkin liian sallivana 11 §:ssä ehdotettua rakennus-, purku-, kunnossapito-, korjaus- tai puhdistustyön tekemistä ilman meluilmoitusta kahtena yönä. Lisäksi yöaikaisen työn tulisi aina olla erityisen perusteltua ja syynä voi olla liikenteelle tms. merkittävälle toiminnalle aiheutuvan häiriön minimointi. ELY-keskuksen antamalla YSL 118 §:n mukaisilla melupäätöksillä on sallittu meluavan työn tekeminen yöaikana kahtena peräkkäisenä yönä, jos niitä ennen on kuusi hiljaista yötä ja niiden jälkeen on kuusi hiljaista yötä. Ehdotuksen mukaisesta määräyksestä voi syntyä tulkinta, että meluilmoituksella useamman kuin kahden peräkkäisen yön melua aiheuttavat työt olisivat mahdollisia.

Ehdotuksen 11 § ja 12 § vaikuttavat ristiriitaisilta koskien yöaikaisen melun sallimista. 11 §:n mukaan rakennus-, purku-, kunnossapito-, korjaus- tai puhdistustyötä, jossa käytetään tilapäisesti erityisen häiritsevää melua aiheuttavia laitteita, saa tehdä enintään kahtena yönä klo 22–07 välisenä aikana ilman YSL 118 §:n mukaista meluilmoitusta. Lisäksi määräysehdotuksessa edellytetään, että haitankärsijöitä tiedotetaan asianmukaisesti. Ehdotuksen 12 §:n mukaan taas huolto-, rakennus- ja muissa vastaavissa töissä erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden ja laitteiden käyttö ja erityistä melua aiheuttavat toiminnot on kielletty ulkona asuin- ja majoitushuoneistojen sekä hoitolaitosten läheisyydessä yöaikaan klo 22–07 sekä sunnuntaisin ja yleisinä juhlapäivinä ennen klo 10 ja klo 22 jälkeen.

Jätteiden hyötykäyttöä koskevassa 18 §:ssä hyödyntämisen käsitettä ei tule kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä sitoa jätteen määrään, vaan toiminnan luonne tulisi määrittää muiden kriteerien avulla. Pienimuotoisuuden voisi esimerkiksi siirtää ehdotuksessa mainittuihin edellytyksiin määrittelemällä, että maarakentamisessa voidaan käyttää vähäisiä määriä puhtaita mineraalisia ja muita jäte-eriä (mm. betoni- ja tiilimurske, asfalttirouhe) korvaamaan luonnonaineksia silloin, kun jätteen hyödyntäminen ei ole ammatti- tai laitosmaista.

Vastine

Määräyksissä on pyritty ottamaan huomioon Vantaan paikalliset olosuhteet, ja erityisiä määräyksiä on kohdennettu pilaantumiselle herkille alueille. Määräyksiä on täsmennetty ja selkeytetty nykyisiin verrattuna. Ympäristöoikeudelliselle sääntelylle tyypillisiä joustavia normeja on kuitenkin joihinkin pykäliin jouduttu jättämään. Sisältöä on vielä lausuntokierroksen perusteella yhtenäistetty naapurikuntien kanssa.

6 §:n ensimmäisen momentin tarkoituksena on estää mustien ja harmaiden jätevesien puhdistaminen maaperässä herkillä alueilla ns. maahanimeytysjärjestelmässä. Kuitenkin siis (tiukemman puhdistustason mukaisesti) puhdistetut jätevesijärjestelmän purkuvedet on mahdollista imeyttää maaperään herkillä alueilla. Tämä saattaa olla tarpeen sellaisissa kohteissa, joissa ei esimerkiksi ole mahdollisuutta purkaa puhdistettuja jätevesiä kunnolliseen avo-ojaan. Vantaan voimassa olevissa ympäristönsuojelumääräyksissä on kielletty puhdistettujen jätevesien imeyttäminen pohjavesialueilla. Tästä on kuitenkin päätetty uudistettavissa määräyksissä luopua siksi, koska sellaisille kiinteistöille, jotka sijaitsevat kaukana pohjavesialueen ulkorajasta, on voinut syntyä kohtuuttomia tilanteita siitä, että puhdistetut jätevedet pitäisi johtaa tiiviissä viemärissä pohjavesialueen ulkopuolelle mahdollisesti hyvin pitkiäkin matkoja. Myöskään kaikkien jätevesien johtaminen umpisäiliöön vaihtoehtona pohjavesialueen ulkopuolelle johtamiselle ei ole yleensä kovinkaan tarkoituksenmukaista. Pykälä 5 ja 6 valmisteltaessa on pidetty lähtökohtana sitä, että jätevesien asianmukaista käsittelyä sekä pinta- ja pohjavesien hyvää suojelutasoa voidaan edistää riittävällä tavalla silloin, kun jätevesien puhdistaminen maahanimeytyksellä on kielletty kokonaan ja kun tiukemman puhdistustason vaatimuksiin yltävässä ja tiiviiksi rakennetussa jätevesijärjestelmässä puhdistetut jätevedet puretaan maaperään tai avo-ojaan.

9 § on korjattu lausunnossa esitetyn mukaisesti. Lumenvastaanottoapaikan sijoittaminen on kielletty pohjavesialueille, joilla määritelmän (4 §) mukaan tarkoitetaan yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeitä tai vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita.

Meluilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle jäävien yötöiden määrä on laskettu yhteen yöhön ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti. Meluilmoitusta käsiteltäessä perättäisten yötöiden määrä ratkaistaan tapauskohtaista harkintaa käyttäen. Määrään vaikuttaa muun muassa toimintojen melutaso, asutuksen läheisyys sekä töiden välttämättömyys.

Pykälät 11 ja 12 koskevat eri asioita. 11 §:ssä listataan toiminnot, jotka ovat meluilmoitusvelvollisia (mm. rakentamisen yhteydessä tehtävä louhinta, rikotus, paalutus), mutta jotka pykälällä mainituin ehdoin voidaan rajata meluilmoitusmenettelyn ulkopuolelle. 12 § koskee kokonaan meluilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle jääviä huolto- ja rakennustöitä. 12 § voi koskea myös ei-tilapäisiä töitä, kuten metallipajan toimintaa ulkotiloissa.

Jätteiden hyödyntämistä koskevan pykälän osalta todetaan, että valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa soveltamisohje (versio 2.7.2019) tukee ELY-keskuksen näkemystä pienimuotoisuuden määritelmästä, joten pykälää muutetaan ELY-keskuksen ehdotuksen mukaisesti.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, 13.3.2023

Pelastusviranomaisen näkemyksen mukaan vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin on kiinnitetty huomiota riittäväällä tasolla. Pelastusviranomainen pitää hyvänä, että määräyksissä ja perusteluissa on mainittu kaksoissuojausvaatimuksesta silloin kun vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia tapahtuu pohjavesialueella.

Vastine

Pelastusviranomaisen lausuntoon ei vastattavaa.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry, 17.3.2023

Yhdistys kohdistaa lausuntonsa ympäristönsuojelumääräysluonnoksen luvun 2 *Jätevedet* pykälissä 5 § *Talousjäteveden puhdistusvaatimukset pilaantumiselle herkillä alueilla* ja 6 § *Jäteveden johtaminen viemäriverkoston ulkopuolisella herkillä alueella* esitettyihin määräyksiin. Muiden ympäristönsuojelumääräysluonnoksen lukujen ja pykälien osalta yhdistyksellä ei ole lausuttavaa.

Ranta- ja pohjavesialueiden sekä Päijänne-tunnelin suojavyöhykkeen lisäksi pilaantumiselle herkinä alueina tulee pitää myös tiiviisti asuttuja haja-asutusalueita, joiden kiinteistöt ovat oman talousveden hankinnan sekä jäteveden käsittelyn varassa. Näillä pilaantumiselle herkillä alueilla tulisi uusien rakennettavien asuinrakennusten osalta määräyksissä edellyttää pesu- ja käymälävesien erillisviemäröintiä ja -käsittelyä. Jo olemassa olevien asuinrakennusten osalta, mahdollisessa jäteveden käsittelyjärjestelmän kunnostus- tai uusimistilanteessa, tulisi ensisijaisena käsittelyjärjestelmänä olla pesu- ja käymälävesien erillisviemäröinti ja -käsittely. Edellytykset erillisviemäröintiin ja -käsittelyyn tulisi näissä tilanteissa edellyttää kiinteistöllä selvitettävän. Ympäristönsuojelullisesti herkillä alueilla käymälävedet tulisi aina johtaa umpisäiliöön kunnallisille jätevedenpuhdistamoille kuljetettaviksi ja käsiteltäviksi. Millään kiinteistökohtaisella jäteveden käsittelyjärjestelmällä ei

käytännössä voida taata riittävää puhdistustehoa, jotta näistä jätevesistä ei koituisi suurta potentiaalista vaaraa lähiympäristön pohja- ja pintavesille sekä esteettisiä ja hajuhaittoja naapurustoon.

Pykälä 6 § on vaikeasti tulkittavissa ja sen voi käsittää monella tapaa. Jätevesien imeyttämistä, mikäli ne sisältävät myös käymälävesiä, ei tulisi missään tapauksessa sallia ympäristönsuojelullisesti herkillä ranta-alueilla eikä taajaan rakennetuilla alueillakaan.

Uudistettaviin ympäristönsuojelumääräyksiin tulee edelleen sisällyttää suositukset vähimmäissuojaetäisyyksiksi talousjätevesien käsittelylaitteistojen purkupaikkojen ja hevosten ulkotarhojen etäisyyksille vesistöihin ja talousvesikaivoihin.

Vastine

Vantaalla tiiviisti rakennetut alueet on pääosin jo asemakaavoitettu ja viemäröity. Haja-asutusalueiden tiiviisti rakennetut alueet (taajama-alueet) viemäroidään pääosin lähitulevaisuudessa, ja niistä yleensä tehdään myös vesihuoltolaissa (119/2001) tarkoitettuja toiminta-alueita. Haja-asutusalueiden tiiviisti rakennetuilla alueilla siis yleensä on joka tapauksessa liityttävä jätevesiviemäriin. Näin ollen tiiviisti rakennettuja alueita ei Vantaalla ole tarpeen ottaa mukaan ympäristönsuojelumääräyksen pilaantumiselle herkkien alueiden määritelmään.

Voimassa olevissa ympäristönsuojelumääräyksissä on suositeltu, että uudiskohteissa viemäröinti järjestettäisiin siten, että erillisviemäröinti olisi mahdollista. Lisäksi nykyisissä määräyksissä on annettu suositukset jätevesijärjestelmän vähimmäissuojaetäisyyksistä herkkiin kohteisiin. Kuntien ympäristönsuojelumääräyksiin ei kuitenkaan lähtökohtaisesti tulisi sisällyttää suosituksia ollenkaan, vaan ainoastaan velvoittavia määräyksiä. Tämä on valvonnallisesti selkeintä ja tarkoituksenmukaisinta. Näin ollen Vantaan uusista ympäristönsuojelumääräyksistä on vanhat suositukset jätetty kokonaan pois, mikäli suositusta ei ole katsottu tarpeen asettaa velvoittavaksi. Viranomaisen antamassa jätevesineuvonnassa jatkossakin suositellaan erillisviemäröinnin rakentamista uudiskohteisiin kuten tähänkin asti. Lisäksi riittävät vähimmäissuojaetäisyydet herkkiin kohteisiin arvioidaan tapauskohtaisesti rakennusvalvontaviranomaiselle annettavien lausuntojen yhteydessä.

Pykälään 5 on otettu mukaan lausunnossa esitetyn mukaisesti myös ranta-alueet. Näin ollen 5 §:ssä asetettavat tiukemmat puhdistustasovaatimukset koskevat pohjavesialueiden ja Päijännetunnelin suojavaähykkeen ohella nyt myös ranta-alueita.

Myös pykälään 6 on otettu mukaan lausunnon mukaisesti ranta-alueet. Pykälän ensimmäisessä momentissa tarkoitetaan kieltää puhdistamattomien eikä puhdistettujen jätevesien imeyttäminen maaperään. Momentin tarkoituksena on estää mustien ja harmaiden

jätevesien puhdistaminen maaperässä herkillä alueilla ns. maahanimeytysjärjestelmässä. Kuitenkin siis (tiukemman puhdistustason mukaisesti) puhdistetut jätevesijärjestelmän purkuvedet on mahdollista imeyttää maaperään herkillä alueilla. Tämä saattaa olla tarpeen sellaisissa kohteissa, joissa ei esimerkiksi ole mahdollisuutta purkaa puhdistettuja jätevesiä kunnolliseen avo-ojaan.

Pykälän toisen momentin mukaan kiinteistön talousjätevesien johtamiseksi ja käsittelemiseksi tarkoitettujen laitteiden ja rakenteiden, kuten maasuodattamon pohjarakenteen ja talousjätevesiviemäreiden, on oltava tiiviitä. Tämä on todettu myös kyseisen pykälän perusteluissa. Määräyksessä ei siten edellytetä kaikkien jätevesien johtamista umpisäiliöön.

Vantaan voimassa olevissa ympäristönsuojelumääräyksissä on kielletty puhdistettujenkin jätevesien imeyttäminen pohjavesialueilla. Tästä on kuitenkin päätetty uudistettavissa määräyksissä luopua siksi, koska sellaisille kiinteistöille, jotka sijaitsevat kaukana pohjavesialueen ulkorajasta, on voinut syntyä kohtuuttomia tilanteita siitä, että puhdistetut jätevedet pitäisi johtaa tiiviissä viemärissä pohjavesialueen ulkopuolelle mahdollisesti hyvin pitkiäkin matkoja. Myöskään kaikkien jätevesien johtaminen umpisäiliöön vaihtoehtona pohjavesialueen ulkopuolelle johtamiselle ei ole yleensä kovinkaan tarkoituksenmukaista.

Pykälä 5 ja 6 valmisteltaessa on pidetty lähtökohtana sitä, että jätevesien asianmukaista käsittelyä sekä pinta- ja pohjavesien hyvää suojelutasoa voidaan edistää riittävällä tavalla silloin, kun jätevesien puhdistaminen maahanimeytyksellä on kielletty kokonaan ja kun tiukemman puhdistustason vaatimuksiin yltävässä ja tiiviiksi rakennetussa jätevesijärjestelmässä puhdistetut jätevedet puretaan maaperään tai avo-ojaan.

Pykälään 7 lisätään uusien ulkotarhojen ja ratsastuskenttien sijaintia koskevat vähimmäissuojaetäisyydet talousvesikaivoon, vesistöön ja valtaojaan.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, 14.3.2023

Ehdotettujen määräysten 6 §:ssä säädetään jäteveden johtamisesta viemäriverkoston ulkopuolisella herkillä alueella. Keski- Uudenmaan ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan pohjavesialueen ja Päijänne- tunnelin suojavyöhykkeen lisäksi myös ranta- alueet ovat pilaantumiselle herkkiä alueita, ja puhdistamattomien käymäläjätevesien imeyttäminen maaperään tulisi siten kieltää myös ranta- alueilla. Pilaantumisen ehkäisemiseksi olisi syytä kieltää myös puhdistettujen jätevesien imeyttäminen maaperään pilaantumiselle herkillä alueilla.

Määräysten 10 §, joka koskee ajoneuvojen, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesua, on ristiriitainen. Siinä ei ole huomioitu pilaantumiselle herkkiä alueita. Keski- Uudenmaan ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan autojen pesu pilaantumiselle herkillä alueilla, pohjavesi- ja ranta- alueilla, tulisi olla sallittua ainoastaan tähän tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla, josta pesuvedet johdetaan hiekan- ja öljynerotuskaivon kautta asianmukaiseen jätevesijärjestelmään tai vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin.

Määräysten 11 §:ssä säädetään toiminnoista, joihin ei sovelleta ympäristönsuojelulain 118 §:n meluilmoitusmenettelyä. Pykälän mukaan rikotus sallitaan jo klo 7 eteenpäin. Valtioneuvoston asetuksen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) mukaan, rikotusta ja räjäytyksiä saa tehdä klo 8- 18. Ympäristönsuojelumääräykset tulisi olla linjassa valtioneuvoston asetuksen kanssa ja rikotus tulisi sallia vasta klo 8 eteenpäin, vaikka kyseessä ei ole ympäristöluvan varainen louhimo tai murskaamo.

Määräysten 19 §:ssä viimeisessä kappaleessa kehoitetaan soittamaan hätäkeskukseen öljyjen, vaarallisten kemikaalien ja vaarallisten jätteiden käsittelyssä ja varastoinnissa tapahtuneesta onnettomuudesta. Keski- Uudenmaan ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan pykälää tulisi täsmentää siten, että hätäkeskukseen tulee ilmoittaa vain, jos onnettomuudesta aiheutuu tai uhkaa aiheutua vaaraa ympäristölle tai terveydelle.

Määräysten 20 §:n mukaan maanalaisiksi säiliöiksi luetaan kaikki ympäröivän luonnollisen maanpinnantason alapuolelle sijoitetut säiliöt, poislukien kaksoisvaippasäiliöt tai suoja- altaassa olevat säiliöt, jos niissä on hälyttävä vuodonilmaisujärjestelmä. Jää epäselväksi mitä säiliötä 21 §:ssä tarkoitetaan maanalaisilla öljysäiliöillä ja siten koskeeko öljysäiliön poistamisvelvollisuus myös rakennuksen kellarissa olevia öljysäiliöitä.

Vastine

Pykälään 6 on otettu mukaan lausunnossa esitetyn mukaisesti myös ranta-alueet. Pykälän ensimmäisen momentin tarkoituksena on estää mustien ja harmaiden jätevesien puhdistaminen maaperässä herkillä alueilla ns. maahanimeytys-järjestelmässä. Kuitenkin siis (tiukemman puhdistustason mukaisesti) puhdistetut jätevesijärjestelmän purkuvedet on mahdollista imeyttää maaperään herkillä alueilla. Tämä saattaa olla tarpeen sellaisissa kohteissa, joissa ei esimerkiksi ole mahdollisuutta purkaa puhdistettuja jätevesiä kunnolliseen avo-ojaan.

Vantaan voimassa olevissa ympäristönsuojelumääräyksissä on kielletty puhdistettujenkin jätevesien imeyttäminen pohjavesialueilla. Tästä on kuitenkin päätetty uudistettavissa määräyksissä luopua, koska sellaisille kiinteistöille, jotka sijaitsevat kaukana pohjavesialueen ulkorajasta, on voinut syntyä kohtuuttomia tilanteita siitä, että puhdistetut jätevedet pitäisi johtaa tiiviissä viemärissä pohjavesialueen ulkopuolelle

mahdollisesti hyvin pitkiäkin matkoja. Myöskään kaikkien jätevesien johtaminen umpisäiliöön vaihtoehtona pohjavesialueen ulkopuolelle johtamiselle ei ole yleensä kovinkaan tarkoituksenmukaista.

Pykälä 5 ja 6 valmisteltaessa on pidetty lähtökohtana sitä, että jätevesien asianmukaista käsittelyä sekä pinta- ja pohjavesien hyvää suojelutasoa voidaan edistää riittävällä tavalla silloin, kun jätevesien puhdistaminen maahanimeytyksellä on kielletty kokonaan ja kun tiukemman puhdistustason vaatimuksiin yltävässä ja tiiviiksi rakennetussa jätevesijärjestelmässä puhdistetut jätevedet puretaan maaperään tai avo-ojaan.

Pykälässä 10 ei ole rajattu mitään yksittäisiä alueita sen soveltamisalan ulkopuolelle. Näin ollen se koskee aivan kaikkia alueita Vantaalla, myös pilaantumiselle herkkiä alueita, joihin lausunnossa viitataan. Autojen pesu ilman varsinaista pesupaikkaa on sallittu vain satunnaisesti ja pelkällä vedellä tai miedoilla pesuaineilla. Perusteluihin on tarkennettu, että satunnaisella pesulla tarkoitetaan esimerkiksi vain kerran kesässä tapahtuvaa auton pesua.

Lausunnossa on 11 §:n osalta viitattu valtioneuvoston asetukseen 800/2010. Mainitun asetuksen 1 §:n mukaan asetusta sovelletaan kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamon ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa, eli pitkäaikaiseen toimintaan. Asetusta ei sovelleta ympäristönsuojelumääräysten nojalla valvottavaan toimintaan.

Öljyjen, vaarallisten kemikaalien ja vaarallisten jätteiden käsittelyssä ja varastointia koskevassa 19 §:ssä on säädetty ilmoittamaan onnettomuudesta välittömästi hätäkeskukseen. Onnettomuus itsessään tarkoittaa sitä, että kemikaalia pääsee hallitsemattomasti ympäristöön. Tavallinen kansalainen ei pysty arvioimaan onko tilanteessa terveys- tai ympäristövaara. Tämän arvioinnin tekee pelastusviranomaisen tilannekeskus. Ympäristön ja ihmisten terveyden kannalta on parempi, että kaikki vaaralliseksi luokiteltujen aineiden ja jätteiden onnettomuudet ilmoitetaan matalalla kynnyksellä.

Pykälän 20 perusteluiden mukaisesti maanalaisella öljysäiliöllä tarkoitetaan säiliötä, joka sijaitsee maan alla joko bunkkerissa tai suoraan kosketuksissa maahan, ei kuitenkaan niitä säiliöitä, jotka on hyväksytty maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa lupamenettelyssä ja joita koskee maankäyttö- ja rakennuslain 166 §:n mukainen kunnossapitovelvoite. Mikäli säiliö sijaitsee esimerkiksi kellaritiloissa, sen katsotaan sijaitsevan rakennuksen sisällä eikä maan alla, vaikkakin se voi sijaita maan pintaa alempana. Oleellista on, onko säiliö peitetty maalla.

Espoon ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen ympäristönsuojelun palvelualue, 21.3.2023

Meluilmoitusta koskevassa 11 §:ssä piikkaus-sanaa esitetään lausunnossa tarkennettavaksi esim. Helsingin ympäristönsuojelumääräysten tapaan 'työkoneen puomiin kiinnitettävillä laitteilla', koska sitä voidaan tehdä myös käsikäyttöisillä koneilla, joiden käytöstä meluilmoitusta tuskin halutaan.

Meluilmoitusvelvollisuuden aikarajat tulisi olla suhteellisen yhtenäiset pk-seudulla. Muutosehdotuksen myötä rajat poikkeaisivat vielä aiempaa enemmän toistaan. Helsingissä rajana on 25 päivää ja Espoossa 25 päivää louhinnassa ja 10 päivää iskuvasaroinnissa sekä lyöntipaalutuksessa. Espoossa rajoja muutettaisiin seuraavan kerran todennäköisesti ennemminkin Helsingin nykyisten määräysten suuntaan tai lyöntipaalutuksen ja iskuvasaroinnin aikarajaa nostettaisiin 15 päivään.

Äänentoistolaitteen säätäminen siten, että sen käyttö häiritsee mahdollisimman vähän tarkoittaa käytännössä sitä, että ääni säädetään kokonaan pois. Lausunnossa ehdotetaan sen sijaan puhuttavan kohtuuttomasta häiriöstä.

Ympäristönsuojelumääräysten 18 §:ää on esitetty muutettavaksi siten, että vasta tuhannen tonnin tai sitä suuremman jätemäärän hyödyntäminen olisi ammattimaista tai laitosmaista hyödyntämistä, jolle tarvitaan ympäristölupa tai sen korvaava rekisteröinti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (VNA 843/2017, ns. MARA-asetus). Liian suurten jätemäärien hyödyntäminen ympäristönsuojelumääräysten nojalla voi vaikeuttaa ympäristöhaittojen ehkäisyä, koska MARA-asetusta ja siinä säädettyjä raja-arvoja ei määräävänä sovelleta ympäristönsuojelumääräysten mukaiseen hyödyntämiseen. Ongelmalliseksi voi enenevässä määrin tulla sen arvioiminen, sisältääkö materiaali ympäristölle tai terveydelle haitallisia aineita sekä aiheuttaako jäte muutakaan haittaa tai vaaraa ympäristölle. Haitta-aineiden osalta merkityksellisiä ovat niiden pitoisuudet tai veteen liukoisuudet. Ehdotuksessa on hyvää se, että jätesijoituksen etäisyydestä talousvesikaivoon on määrätty. Jätettä sisältävän rakennekerroksen etäisyydestä pohjaveden enimmäiskorkeuteen ei kuitenkaan ole määrätty. Riittävä vajovesikerros pidättämään haitta-aineita voi olla tarpeen, jotta etäisyys talousvesikaivoon on riittävä.

Ammattimaisen tai laitosmaisen jätteen käsittelyn arvioinnin käytännöt olisi pääkaupunkiseudulla hyvä olla mahdollisimman yhtenevät, ellei alueiden ominaispiirteistä muuta johdu. Espoon kaupungin ympäristönsuojelumääräysten ja MARA-asetuksen mukaisen hyödyntämisen rajaksi on Espoon ympäristövalvonnan ja Uudenmaan ELY-keskuksen välillä sovittu jätemäärä 500 tonnia. Espoon ympäristövalvonnassa katsotaan MARA-asetuksessa selostettujen jätteiden hyödyntäminen ammattimaiseksi tai laitosmaiseksi pääasiassa silloin, kun jätemäärä ylittää 500 tonnia. Käytäntöä ei ole syytä muuttaa.

Vastine

Piikkaus-sanaa on tarkennettu siten, kuin lausunnossa on ehdotettu. Louhinta- ja muun vastaavan työn enimmäiskestoksi on muutettu 25 päivää, jotta aikarajat olisivat pääkaupunkiseudulla yhteneväisemmät.

Pykälässä 13 viitataan pilaantumisen rajoittamiseen “mahdollisimman vähäiseksi” siksi, jotta muotoilu olisi yhdenmukainen ympäristönsuojelulain 7 §:n termien kanssa. Äänentoistolaitteiden säätäminen siten, että niiden käyttö häiritsee mahdollisimman vähän, voi tarkoittaa myös sitä, että äänentoistolaitteita on säädettävä pienemmälle. Lausunnossa ehdotettu “kohtuuton häiriö” on tulkinnanvarainen muotoilu siinä, missä on myös äänentoistolaitteiden säätäminen siten, että niiden käyttö häiritsee “mahdollisimman vähän”. Lausunnossa ehdotettu muutos ei siis toisi mainittavaa lisäarvoa määräykseen.

Valtioneuvoston asetuksen 843/2017 (MARA-asetus) soveltamisohje (versio 2.7.2019) tukee lausunnossa esitettyä näkemystä siitä, että “pienimuotoisuutta” ei kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä tule sitoa jätteen määrään, vaan jätteen hyödyntämistä maarakentamisessa saa tehdä ympäristönsuojelumääräysten perusteella, mikäli se on ei-ammatti- tai laitosmaista. Näin ollen tuhannen tonnin yläraja poistetaan määräyksestä. Hyödyntämismäärä olisi maksimissaan edelleen sama kuin pääkaupunkiseudulla on vakiintunut. Jätteiden pienimuotoisen hyödyntämisen edellytyksenä on, että materiaali ei sisällä ympäristölle tai terveydelle haitallisia aineita eikä aiheuta muutakaan haittaa tai vaaraa ympäristölle. Käytännössä haitattomuus on lähes poikkeuksetta todettu MARA-asetuksen 4 §:n 1. momentin kohdan 2) ja liitteen 2 mukaisilla analyysituloksilla, jotka on toimitettu ilmoituksen mukana.

Itä-Uudenmaan poliisilaitos, 23.3.2023

IUPOLn näkemyksen mukaan ehdotus on tarkoituksenmukainen ja hyvä. Itä-Uudenmaan poliisilla ei ole muuta lausuttavaa asiassa.

Vastine

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen lausuntoon ei vastattavaa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY 27.3.2023

HSY on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa asiasta.

Mielipiteet

Viherkummun omakotiyhdistys ry, 19.3.2023

Mielipiteen jättäjän käsityksen mukaan ehdotus kaventaa ranta-alueen määritelmää 200 metristä 100 metriin vesistön rantaviivasta maalle päin. Hyväksyttynä muutos tarkoittaisi kaiken muun toiminnan, kuten esim. kaavoituksen ja rakentamisen sallimisen huomattavasti lähempänä "suojeltavia" vesistöjä.

Vastine

Ranta-alueen määritelmä koskee ainoastaan asioita, joista on annettu määräyksiä ympäristönsuojelumääräyksissä. Muutos ei tarkoita, sitä että sallittaisiin kaavoitus ja rakentaminen lähemmäs vesistöjä Ympäristönsuojelumääräyksissä esitetään ranta-alueeksi samaa määritelmää kuin on nykyisessä haja-alueiden jätevesilainsäädännössä eli 100 m. Aikaisemmin ranta-aluetta ei ollut määritelty lainsäädännössä, ja tuolloin nykyisiin (vuonna 2013 voimaan tulleisiin) ympäristönsuojelumääräyksiin tuli määritellä ranta-alue kunnittain.

Ranta-alueen määritelmä on tullut hajajätevesilainsäädäntöön sitä uudistettaessa 2017. Tuolloin lainsäädäntöön tuli velvoite uudistaa pohjavesialueella ja korkeintaan 100 m:n etäisyydellä vesistöä olevien jätevesijärjestelmien puhdistusteho nykyvaatimusten mukaisiksi 31.10.2019 mennessä. Ympäristönsuojelumääräyksien ranta-alue esitetään nyt muutettavaksi, että määritelmä olisi yhtenävä laissa olevan kanssa. Se selkeyttäisi ranta-alueen käsitettä kuntalaiselle, kun laissa ja ympäristönsuojelumääräyksissä ei olisi kahta erilaista metrimäärää. Tämä olisi myös valvonnan kannalta selkeämpi. Käytännössä tämä vaikuttaa ranta-alueilla olemassa oleviin jätevesijärjestelmiin, siten että ne oli oltava uudistettu 31.10.2019 mennessä.

Yksityishenkilö A

Mielipide koskee puun pienpolton haittoja. Määräyksiin on mielipiteessä myös seuraavanlainen muutosehdotus.

Vantaan ympäristönsuojelumääräysten mukaan puunpolttaminen on kielletty, jos se aiheuttaa kohtuutonta haittaa naapurustolle ja lähiympäristölle seuraavissa tilanteissa:

- 1. savu kulkeutuu suoraan lähellä olevaan naapurustoon*
- 2. puunpolttaminen yöaikaan on kielletty*
- 3. puunpolttaminen on kielletty tyynellä säällä, jos poltosta aiheutuva savu leijuu asutuksessa taaja-asutusalueella*
- 4. kaikenlainen haittojen lisääminen tällaisessa tilanteessa on kielletty*
- 5. uunin, takan tai saunan puulla lämmittämisestä on aina ilmoitettava naapurille, jos on oletettavissa, että savu tulee haittamaan naapuruston normaalia toimintaa kodeissa, pihalla tai yleisillä alueilla*

Muutosehdotusta perustellaan puun pienpolton terveyshaitoilla. Polttamisesta aiheutuva haitta on kohtuuton, mikäli puunpolton takia ei voi viettää aikaa pihalla tai joutuu lähtemään evakkoon omasta kodistaan ilmanvaihdon tuotua savut sisään. Ongelma on mielipiteen jättäjän mukaan pahin vanhoilla ja tiiviisti rakennetuilla pientaloalueilla, jotka eivät kuulu kaukolämpöverkkoon. Haja-asutusalueilla ongelma ei ole yhtä suuri, sillä savut ehtivät laimentua ennen kuin kulkeutuvat naapurustoon.

Vastine

Lähtökohtaisesti puhtaan ja kuivan puun polttaminen asianmukaisessa tulisijassa on sallittua kaikkialla Suomessa. Kun asutaan melko tiiviisti, kunkin velvollisuus on sietää naapuruston kohtuullista ja asianmukaista puun pienpoltttoa. Kaikkeen haitankärsijän havaitsemaan savuun viranomaisen ei siten ole mahdollista puuttua. Määräyksen mukaisesti kohtuutonta haittaa ei tule aiheuttaa. Mikäli kohtuutonta haittaa ilmenee ja se voidaan osoittaa, voi viranomainen rajoittaa puunpoltttoa tai määrätä tekemään rakenteellisia muutoksia savuhaittojen vähentämiseksi. Haitankärsijä voi tehdä viranomaiselle kirjallisen vireillepanon. Vireillepanoon tulee liittää savupäiväkirja, jossa on vähintään kuukauden ajan pidetty kirjaa savuhaitasta (päiväys, kesto, haitan voimakkuus, haitan ilmeneminen sisällä/ulkona). Tehokkain tapa savusta aiheutuvan haitan ehkäisyyn on keskustelu suoraan naapurin kanssa. Vaikka viranomainen ei voi edellyttää esimerkiksi, että puunpoltoista tulee aina tehdä ilmoitus naapurustoon, voivat naapurit keskenään sopia hyviä käytäntöjä haittojen pienentämiseksi.

Yksityishenkilö B

Huolta aiheuttaa yleisiin määräyksiin sisältyvä ranta-alueen määritelmä, jossa ranta-alue kaventuisi 200 metrin sijaan 100 metriin. Muutos mahdollistaisi mielipiteen jättäjän näkemyksen mukaan rakentamisen lähemmäksi vesistöä tässä tapauksessa lähemmäksi Vantaanjokea. Kapealla 100 m ranta-alueella on välittömiä vaikutuksia vesistöön, rantaluontoon, maisemaan, kasvillisuuteen, eliöstöön ja asukkaiden mahdollisuuteen nauttia luonnon monimuotoisuudesta ja luonnonmukaisuudesta. Vantaanjoen ranta-alue tulee säilyttää 200 metrissä.

Vastine

Ranta-alueen määritelmä koskee ainoastaan asioita, joista on annettu määräyksiä ympäristönsuojelumääräyksissä. Muutos ei tarkoita, sitä että sallittaisiin kaavoitus ja rakentaminen lähemmäs vesistöjä.